

GAZETECİ YAZAR

FADİME ÖZKAN

**Rusya
Türkiye'yi
Zorluyor.
Hedefi Parça
Parça Bütün
Alanı Esed'e
Vermek**

SÖYLEŞİ: YUSUF ÖZKIR FOTOĞRAF: İLHAMİ YILDIRIM

Türkiye bir yandan Suriye rejiminin bomba yağdırdığı İdlib'deki insani dramı sona erdirmeye çalışırken öte yandan Libya'daki meşru hükümete destek vererek Doğu Akdeniz'deki varlık mücadelesini sürdürüyor. Milli birlik ve beraberliğin en üst düzeyde olması gereken bu dönemde iç siyasette ise farklı başlıklar var. Tüm bu gelişmeleri Star gazetesi yazarı gazeteci Fadime Özkan ile konuştuk.

RAND Corporation Ocak'ta Türkiye hakkında bir rapor yayınladı. Birçok yerinde "darbe" ifadesi geçen rapor Türkiye'de neden çok tartışıldı?

Aslında birkaç sebebi var ama en temel sebebi; kronolojiye şöyle bir baktığımızda raporun Türkiye'nin geçmişten bugüne yaşadıkları ile birebir örtüşmesidir. Türkiye'de hem siyasi hem de toplumsal anlamda oluşmakta olan durumlarla ilgili bir paralellik arz ediyor bu rapor. Raporu hazırlayan RAND Corporation, Merkezi İstihbarat Teşkilatı'nın (CIA) gölge kuruluşu olarak biliniyor. Pentagon için hazırlanan bir rapordan bahsediyoruz ve içeride bu bilgileri aldıkları kişilerin siyaseten hangi koordinatlarda yer aldıklarını da biliyoruz.

CİDDİYE ALMAK GEREK

Aslında onların tek tek sicillerine, paylaşımlarına, çabalarına baktığımızda da tartışmayı gerektirecek bir gerçeklik var. Sayın Cumhurbaşkanı da darbe iddialarıyla ilgili, bunu bir daha denerlerse Türkiye toplumundan çok daha sert bir tepki alacaklarını ve başaramayacaklarını söyledi. Ama uyanık olmakla ilgili bir uyarı da geldi. Türkiye'de bilhassa son 10 yılda yaşadıklarımız, öncekiler-

den daha farklı bir saldırı silsiyesiyle karşı karşıya kaldığımızı gösteriyor.

FETÖ'den önce daha çok bildiğimiz Gladio yapısının Türkiye'deki yaşanmışlıklarımızla çok örtüştüğü için toplumda, siyasette ve medyada bu durumu ciddiye almak gerektiği kanaati oluşmuş durumda. Benim de görüşüm bu yönde. Abartmaya gerek yok ama yeni oluşmakta olan siyasi yapıyı ve yapının yeni saldırı biçiminin işaret ettiklerini görmek gerekiyor. FETÖ'nün 1970'lerden başlayarak sinsice devletin stratejik noktalarına yerleştirilmiş elemanlarının aktif hale gelmesi ve bunların kullanılması için 2016'ya kadar sabredildi. Yani çok uzun erimli bir terör örgütünden bahsediyoruz. Ama bu örgüt henüz devlet içerisinde yavaş yavaş yapılanırken başka aktif bir damar da vardı; Gladio. Daha önceki darbe, siyasi suikastlar gibi toplumsal sonuçlar üretmeye yönelik bütün o süreçlerde biz FETÖ'den başka bir yapının nasıl aktif çalıştığını görüyorduk. FETÖ ile yer değiştirildiğini de gördük. FETÖ'ye bir anlamda tasfiye ettirildi eski Gladio yapısı. FETÖ orayı tasfiye etti, kendi için yer açtı ve oraya yapılandı. Kuşkusuz, FETÖ'nün Türkiye toplumunun ana dokusuna uygun bir şekilde tasarlandığını da görmemiz gerekiyor.

Devlet içinde geçmiş dönemde bu örgütle ilgili raporlar hazırlandığını ve bunun zaman zaman gündeme geldiğini biliyoruz. Bu örgütü tehlikeli bir örgüt olarak adlandıran ve raporlaştıran insanlar da oldu. Peki kim onları manipüle etti? Yani böyle bir istihbarat örgütüyle mücadeleyi, sadece "namaz kılan, pantolonunda diz izi olan, alnında secde izi olan insanlar tehlikelidir" algısı üzerinden değerlendirme yanılısına kim dönüştürdü? Bu manipülasyonda da bir el var. O eli de aramak gerektiğini düşünüyorum. Birileri fark etmiş ama fatura bu ajan örgütüne değil, dindar muhafazakar insanlara kesilmiş.

Evet bu örgütü devlet tasfiye ediyor, kazıdı, üstüne kireç döktü vesaire; ama bu örgütün bedenden bedene geçen bir ruhmuş gibi yeniden yeni bir yaşam alanı bulabildiğini ve metastaz yaptığını görmek gerekiyor. O yüzden hala ben tehlikenin geçtiğini düşünmüyorum. RAND Corporation'ın raporu da bir anlamda bunu da hatırlatan bir rapor.

Genelkurmay Eski Başkanı İlker Başbuğ, askerlerin sivil mahkemelerde yargılanmasının önünü açan yasal düzenleme ile ilgili, "Bunu kim yaptıysa FETÖ'nün siyasi ayağı odur" demeye getiren

Cumhurbaşkanı Erdoğan darbe iddialarıyla ilgili, bunu bir daha denerlerse Türkiye toplumundan çok daha sert bir tepki alacaklarını ve başaramayacaklarını söyledi. Ama uyanık olmakla ilgili bir uyarı da geldi. Türkiye'de bilhassa son 10 yılda yaşadıklarımız, öncekilerden daha farklı bir saldırı silsilesiyle karşı karşıya kaldığımızı gösteriyor.

RUSYA TÜRKİYE'Yİ ZORLUYOR. PARÇA PARÇA BÜTÜN ALANI ESED'E VERMEK GİBİ BİR SİYASETİ VARDI ZATEN; BOMBARDIMANLA YAPTI AMA ARTIK BU TAŞINAMAZ BİR NOKTAYA GELDİ. ÇÜNKÜ ASKERLERİMİZİN ŞEHİT OLMASINDA ONLARIN DA SORUMLULUĞU VAR.

FADİME ÖZKAN KİMDİR?

Eskişehir doğumlu olan Fadime Özkan, 1994'te Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü'nden mezun oldu. Aynı üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde İletişim Bilimleri dalında yüksek lisans yaptı. "Popüler Kültürün Özel TV Kanallarının Haber Bültenlerine Etkisi" konulu teziyle 1997'de master derecesi alan Özkan çalışma hayatına Kanal 7'de başladı. Özkan, kanalda yapımcı ve yönetmen olarak haber, medya ve kültür sanat programlarını hazırladı. 1999'da girdiği *Yeni Şafak* gazetesinde kültür-sanat editörlüğü-yazarlığı yaptı ve kitap eki çıkardı. 2006'da *Star* gazetesine geçen Özkan 2019'a kadar siyasi gündem röportajları yaptı. 2013'te hükümetin Çözüm Süreci kapsamında oluşturduğu 63 kişilik Akil İnsanlar Heyeti'nde de yer alan Özkan, halen *Star* gazetesinde köşe yazarlığı yapıyor ve Ülke TV'de İnce Fikir adlı programı sunuyor. Özkan'ın "Yemenimde Hare Var", "Kral Şeffaf", "Dil Yarası", "Deneme Bir İki", "2007'den 2017'ye Hükümet Sistemi Tartışmaları" adlı kitapları bulunuyor.

bir açıklama yaptı. Bu ne anlama geliyor?

Aşama aşama bu noktaya geldi. Şu anda sanıyorum şahikasını yaşıyoruz. Bazı Kemalist, ulusalci kesimlerle, vatansız insanlarla HDP'nin, PKK'nın yan yana gelebildiği, bunun yanında Saadet Partisi'nin, yeni kurulan ve kurulacak olan partilerin bir arada resim verebildiği yeni bir siyasi fotoğrafla karşı karşıyayız. Bu durumun aslında, yine ABD'li düşünce kuruluşunun hazırladığı rapordaki Amerika dostu, Batı dostu yeni bir muhalefetin oluşması ve bu muhalefetin Erdoğan'dan 2023'te iktidarı devralması vurgusuna, bir anlamda temennisine de denk gelen bir tarafı var.

Başbuğ'un yaptığı açıklama kendi durduğu yerden bir gerçekliği ifade ediyor olabilir ama eksik ve yanıltıcı olduğu çok açık. Çünkü o tarihte o tasarıda Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) de imzası var, Milliyetçi Hareket Partisi'nin (MHP) de var, hepsinin var. Bu konuda bütün partiler arasında bir uzlaşmış durumdaydı. Komisyonlarda birlikte çalışılmış ve Meclis'e bu böyle gelmiş ve çıkmış. Ama buradaki, bu yanıltmadaki kasta gelecek olursak; Başbuğ bunu reddediyor. Geçtiğimiz cumhurbaşkanlığı seçiminde İlker Başbuğ'un da adı "CHP'nin adayı kim olacak?" dendiğinde epey dolaşmıştı. "Ben istemiyorum" diye bir ifadesi oldu. O istese de istemese de Başbuğ'un medyada görüldüğü, konuştuğu dönemlerde yeniden insanların aklına sokulduğunu düşünüyorum.

NİFAK SİYASETİ İŞLİYOR

Öte yandan CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu da Başbuğ'un açıklamasının ardından FETÖ'nün siyasi ayağını açıklayacağını söyledi ve en sonunda "FETÖ'nün siyasi ayağı Recep Tayyip Erdoğan'dır" dedi. Çok enteresandır; FETÖ'nün öldürmek istediği bir siyasetçiyi FETÖ'nün siyasi ayağı olarak açıkladı. Türkiye'nin ikinci büyük siyasi partisi ve üstelik de muhalefet blokunun lideri pozisyonundaki kişi bunu söylüyor.

AK Parti'nin Suriye, Libya, Doğu Akdeniz siyasetinde, bütün aslında milli ve siyaset üstü konularda aldığı siyasi tavırda muhalefetin desteğini esirgediği bir süreci de yaşıyoruz. Evet, böylesi bir tablo içinde, dış meselelerle çok meşgul olması gereken bir dönemde; içeride Türkiye'yi sarsacak bir konuda böyle bir ithamda bulunmak bir meşguliyet sebebi. Bu gündemlerin durduk yere olduğu kanaaninde değilim. Toplumun devlet başkanının ve seferde olan ordunun arkasında yekvücut

olması gereken bir dönem yaşanıyor. Böyle bir dönemde devletin başındaki kişi için, ordunun başkumandanı için FETÖ suçlaması getiriliyor. Ben burada siyaseten büyük bir sıkıntı görüyorum. Yani bir şüphe, bir nifak siyaseti işliyor burada. Bunların hepsini, RAND raporunda gösterilen tehlikenin işaretleri olarak okumak gerek.

15 Temmuz darbe girişiminden sonra ordudan ihraçların yanı sıra YAŞ'ta sivil oranının artırılması ve Milli Savunma Üniversitesi'nin kurulması gibi bir takım demokratik adımlar atıldı. RAND raporunda, "Bu düzenlemelerden rahatsız olan orta sınıf askerler darbe yapabilir" deniliyor. Kim bu orta sınıf?

FETÖ'nün 15 Temmuz darbe/işgal girişiminden sonra çok hızlı bir şekilde yargı devreye girdi ve Türk Silahlı Kuvvetleri'nde komuta kademesinin neredeyse yarısının tasfiye edildiği bir dönem yaşadık. Ancak bu örgütün, darbe girişiminde mevcut kadrosunun yüzde 15'i gibi bir orandaki mensubunu kullandığı da ifade edildi. Demek ki hala örgütün henüz aktif edilmemiş ajanları var. Bu tartışmayı yine ordumuzun seferde olduğu, İdlib'de olduğu bir dönemde yapıyoruz. Bunun hem ordu üzerinde hem toplum üzerinde çok yıkıcı bir tarafı var. Konuşurken bile aslında insan dilini ısırıyor, ısırarak istiyor ama bu gerçeğe kimse arkasını dönemiyor. Zaten tutuklamalar, gözaltılar hala sürüyor. Sayı az bir sayı da değil. Bu bir gerçek; bunu bir kenara koymak gerekiyor.

Peki raporu hazırlayanlar bu girişimi hangi gruptan bekliyor?

Siyasi ayağına gelecek olursak; 2010'a kadar Gladio'nun daha modifiyeli bir Gladio olan FETÖ'yle yer değiştirdiğini gördük. Bizim bildiğimiz o eski Ergenekoncu damarın FETÖ'yle yer değiştirdiği bir süreçti. 2006'da siyasi cinayetler yaşandı; Hrant Dink, Rahip Santoro, Malatya'daki misyonerler... Siyasi cinayet silsilesinde hep şunu gördük; bir konsorsiyum bu cinayeti işliyor ve örtbas ediyor. Sayın Erdoğan'ın -o zaman başbakanı- ıslak imza ile verdiği talimatın bile sümen altı edildiği bir devletle karşı karşıyaydık.

2010'a kadar FETÖ, o eski Gladio yapısı ve bu vesayetçi zihniyete karşı bir operasyon yaptı. Siyaseten "Kim bu yapıyı temsil edebilir?" denilirse daha çok CHP ile örtüşecek bir siyasi tasfiye oldu. O dönem Cumhuriyet mitingleri, parti kapatma davaları, e-muhtıra ve 367 krizinde bir tarafta duranlar aslında eski vesayetçi yapıyı temsil ediyorlardı. AK Parti'ye karşı bir hamle yapıldı, ancak burada dinar ve muhafazakar görünümüyle FETÖ, kendini kamufle etti; zaten en iyi yapabildiği şey.

2010 sonrasında ise referandum ve HSYK yapısının değişmesi ile ilgili FETÖ bir manipülasyon yaptı. 2007'deki e-muhtırayı iade eden, Cumhuriyet

**MUHALEFETİN
TEK MOTİVAS-
YONU VAR;
AK PARTİ'Yİ
DEĞİL BENCE
ERDOĞAN'I
YIKMAK. AK
PARTİ'NİN
ERDOĞAN'SIZ
DEVAM ETMESİ
İÇİN YATIRIM
YAPILDIĞI
SÜREÇLERİ
DE GÖRDÜK.
ARTIK BU
KONUDA NETİZ.
GEZİ'DE, 17/25
ARALIK'TA, 6-8
EKİM KOBANİ
EYLEMLERİNDE,
HENDEK
TERÖRÜNDE,
15 TEMMUZ'DA
VE SANDIKTAKİ
MOTİVASYONDA
TEK HEDEF
VAR: ERDOĞAN'I
DÜŞÜRMEK.**

mitinglerine rağmen sandıkta, üstelik oyunu arttırarak yeniden seçilen, Anayasa Mahkemesi'nde yargılanmasına rağmen bir şekilde kapatılmayan ve bağımsız siyaset yaptığı çok netleşen bir AK Parti ve orada yükselen bir siyasi liderlikle baş edilemeyeceğini gördü FETÖ ve bunu kırmak istedi.

FETÖ'nün gün yüzüne çıkması ve Suriye'deki yeni durumla bağlantılı olarak PKK'nın yeniden yapılanması ve yayılması bize yepyeni bir siyaset gösterdi. Bu süreç içerisinde de sistem değişikliği oldu. AK Parti ve MHP ittifakı karşısında, eski vesayetçi, ulusalcı, Kemalist yapılarla HDP ya da daha sol radikal örgütlerin bir arada olabildiği yeni bir blok ortaya çıktı. Bazı muhafazakar ve AK Parti'den kopmuş yapıların da buraya katıldığını görüyoruz. Buradaki temel motivasyonun, Erdoğan ve Erdoğan liderliğindeki AK Parti ve Cumhuriyet İttifakı karşılığı olduğunu, bunu yıkabilecek tek gücün yine halktan oy almış, meşru bir alanda kalmış yeni bir siyasi anlayış ve blok olduğunu görüyoruz. Raporda bahsedilen tam da bu.

Başkan Erdoğan ve AK Parti karşısında bu kadar farklı grupları bir araya getiren motivasyon nedir?

Hepsinin motivasyonu aynı değildir muhtemelen. Ama siyasi partilerin üst yapıları daha dizayn edilebilir, daha etkileşime açıktır. Belli partilerin açıkça dizayn edildiğini görüyoruz. Hatta son olarak İYİ Parti'den ayrılan bazı milletvekillerinin, milliyetçi söylemdeki partinin HDP'yle iş birliğine nasıl razı geldiğine yönelik ağır eleştirileri oldu. Bu siyasi blokun söylemlerinde en fazla kullandığı şey Cumhurbaşkanı Erdoğan eleştirisi üzerine kurulu. Mesela "diktatör, tek adam" vs gibi ifadeleri kullanıyorlar. Bir kere şunun altını çizmek gerekiyor; eğer bir siyasi lider halkın karşısına çıktığından bu yana sandıkta sürekli kazanıyorsa, bu kişiye hiç kimse diktatör diyemez. Halkın seçtiği bir siyasi liderden bahsediyoruz.

GEZİ BİR HAYAL KIRIKLIĞI

Türkiye’de “zamanlama manidar” denilen olaylar çok sık oluyor. RAND raporu, İlker Başbuğ’un açıklaması, hemen akabinde Gezi Davası’nda beraat kararları... Gezi olayları, o süreci yakından takip etmiş bir gazeteci olarak hafızanızda nasıl canlanıyor?

Bu bir hayal kırıklığı... Çünkü 2013’te Türkiye’nin o dönemki atmosferini ve siyasi gerçeklerini hatırladığımızda Türkiye’de her şey pozitif ilerliyordu. Faiz oranlarının düşmesi, IMF’ye borcun bitmesi, kişi başına düşen milli gelirin artması gibi bütün ekonomik veriler pozitifti. Siyasi ve sosyolojik veriler de öyleydi. Herkesin özellikle orta sınıfın rahatladığı, yeni hayaller kurabildiği bir dönemdeydi Türkiye.

Avrupa Birliği müzakere süreçlerinde pek çok konuda hak ve özgürlüklerin önü açıldı. Kürtçe enstitüler kuruldu, Kürtçe devlet televizyonu 7/24 yayına girdi, mahkemelere Kürtçe tercüman konuldu kısacası psikolojik baskı devlet eliyle tamamen kalktı. İşin Kürt meselesi diyebileceğimiz kısmı büyükçe bir oranda halloldu ve bu toplum tarafından kabul edildi. Ama PKK meselesi hala durduğu yerde duruyordu ve üstelik de Suriye’deki bu yeni durumla ilgili olarak daha azmaya müsait olduğu bir evredeyken Çözüm Süreci başlatıldı. Bir devlet projesi olarak başladı ve PKK’nın silah bırakması halinde bu konunun nasıl bir hal yoluna gireceği ile ilgili hem toplumsal hem siyasi hem istihbari çalışmalar başladı. Ve Türkiye toplumunun geneli de bu konuyu kabullendi, bu süreçten olumlu bir sonuç çıkması için devlete destek verdi.

Bu nokta bence çok çok önemli. Gezi hadisesi böyle bir dönemde ortaya çıktı. Aslında bir şeylerin gelmekte olduğunu o dönemde görüyordum. Sosyal medyadaki örgütlenmeler ve paylaşımlara baktığımda akıl dışı bir şeyin yükselmekte olduğunu, bir duygunun, bir isyanın, bir patlamanın hazır olduğunu daha çok Facebook üzerinden görüyordum aslında. Tamamen yalan olan bir haberin hızla yayıldığını ve insanların sanki o haber gerçekmiş gibi bir duyguyu giydiğini görebiliyordum; “Bir şey oluyor” diyordum.

MANİPÜLATİF ZEHİRENME

Gezi’yi destekleyen çevreler meseleyi daha çok bir yaşam biçimi tehdidi olarak algıladı. Olaylar öncesinde Beyoğlu’ndaki Emek Sineması’nın yeniden yapılacak olmasıyla ilgili, “zaten bunlar kültür, sanat düşmanı” gibi söylemler ortaya çıkmıştı. Yine farklı konularla ilgili gündeme getirilen hükümet karşıtı söylemler vardı. Bir fanusun içinde yaşayan bir kitlenin bütün bu yalan, manipülatif haberlerle zehirlendiği ve etkilendiği bir evredeydik. Gezi Parkı’ndaki birkaç ağacın yeri değiştirilecek diye

GEZİ EYLEMLERİNDE DEVRİLEN BİR POLİS OTOSUNUN TEKERLERİNE TÜRK BAYRAĞI, PKK SEMBOLÜ, MUSTAFA KEMAL VE ÖCALAN FOTOĞRAFI ASILMIŞTI. BÜTÜN O KİTLENİN BUNA HİÇ İTİRAZ ETMEDİĞİ BİR ANOMALİ HALİYDİ. BU MÜMKÜN OLABİLİR Mİ ALLAH AŞKINA? ASLINDA ŞU ANDA YAŞADIĞIMIZ CHP-HDP SİYASİ BİRLİKTELİĞİNİN İLK JENERİĞİ YDİ GEZİ PARKI EYLEMLERİ.

protesto eylemi başladı. Küçük, lokal bir eylemken herkesin çok şaşırıldığı bir şekilde çadırların yakılması kritik bir müdahaleydi. Birden eylemler kitleselleşti. Türkiye’nin birçok ilinde eylemler oldu. Ancak o zaman FETÖ’nün bu olaydaki eli henüz çok anlaşılamiyordu.

Halkın meydanlara çıkartılması Türkiye açısından yeni bir şeydi. Mesela 28 Şubat’ta o beşli çete denilen müdahale, sendikalar vesaire darbeye destek oldular. 27 Nisan e-muhtırasında gördük, Cumhuriyet mitinglerinin nasıl kitleselleştirildiğini gördük. Gezi’de de bu kitleler inanılmaz bir motivasyonla Taksim’e çıktılar, kendi yaşam biçimlerinin tehdit altında olduğu iddiası ve öfkesiyle harekete geçtiler. Uluslararası medyanın eylemlerden önce yaptığı hazırlıklarla inanılmaz bir iştahı olduğunu gördük. Gezi eylemleri başlamadan bir hafta önce canlı yayın araçlarının kiralınması, Gezi Parkı’nı gören otellerden odaların tutulması gibi bir hazırlığın olması çok ilginçti. Buradan da anlaşılıyor ki eylem, “vay benim yaşam hakkıma müdahale ediliyor” diyen eylemcilerden ibaret değildi. Sonuçta hükümete karşı bir kalkışmaya dönüştü.

Ayrıca Avrupa’daki siyasi yetkililerin yaptığı açıklamalar çok ilginçti. Birini unutamıyorum, şöyle demişti: “Bu Gezi’deki çocuklar, itiraz eden çocuklar aynı bizim gibiler.” Çünkü uluslararası medya önce Gezi’de içki içen, mini etek veya şort giyen ve “yaşamıma müdahale ediliyor” diyen kitleyi çekiyor, bir de Çarşamba’ya gidip nerede çarşafı teyze, cübbeli amca varsa onları çekip kıyas yapıyordu; “Erdoğan Türkiye’yi böyle yapmak istiyor, bize benzeyen bu çocuklar buna itiraz ediyor” diyerek gerçek dışı bir yayın yaptılar..

CHP-HDP BULUŞMASI

Gezi olaylarında sol radikal örgütleri ve terör örgütlerinin de meydanı boş bulduğunun ve at

koşturduğunun şahidiyiz; çünkü defalarca gittim oraya. Hiç öyle güzellere yapıldığı gibi bir ortam olmadığını çok net biliyorum. Bir protesto ve bir itirazdan öte bir şeydi gördüklerim. Mesela hatırlarsanız Gezi Parkı'nın hemen merdivenlerin üstündeki geniş alanda bir polis otosu ters çevrilmiş, yakılmış, üstüne sloganlar daha doğrusu örgüt isimleri yazılmış ve 4 tekerinin üstüne de Türk bayrağı, PKK sembolü, Mustafa Kemal ve Öcalan fotoğrafı asılmıştı. Bütün o kitlenin buna hiç itiraz etmediği bir anomali haliydi. Bu mümkün olabilir mi Allah aşkına? Aslında şu anda yaşadığımız CHP-HDP siyasi birlikteliğinin ilk jeneriği Gezi Parkı eylemleri. Biz bu birlikteliği ilk olarak orada gördük. O dönem "Bu nedir?" şaşkınlığı yaşıyorduk. Şimdi anlıyoruz ki; bugünlere bir hazırlanmış. Kitlelerin bundan rahatsız olmadığını göstermek için yapılmış bir test olduğunu da aslında bize gösterdi.

Neyin birlikteliği bu?

Erdoğan'ı yıkma birlikteliği. Muhalefetin tek motivasyonu var AK Parti'yi değil bence Erdoğan'ı yıkmak. Burada şunu çok net olarak görelim; Erdoğan'sız bir AK Parti denendi çünkü. Buradaki kritik vurgu Erdoğan. Gezi'de de somut olarak görüldü. AK Parti'nin Erdoğan'sız devam etmesi için yatırım yapıldığı süreçleri de gördük. Artık bu konuda netiz.

Gezi'de, 17/25 Aralık'ta, 6-8 Ekim Kobani eylemlerinde, Hendek teröründe, 15 Temmuz'da ve sandıktaki motivasyonda tek hedef var: Erdoğan'ı düşürmek.

Bütün bu saldırıları planlayan, örgütleyen, motive eden yapının bizi yine bize bırakacağını zannetmiyorum. Yani hiç de öyle rahat bir dönemimizde değiliz bence.

Gezi'de olanlara şahit olduktan sonra bugün bu davadan tümüyle beraat çıkmasını nasıl yorumluyorsunuz?

Orada bütün o Gezi kalabalığına sırtını dayayarak hükümete muhtıra veren bir ekip vardı;

"3. köprüyü yapmayacaksın, 3. havalimanını yapmayacaksın, Marmaray'ı yapmayacaksın" diyorlardı. Başbakan saatlerce onları dinledi. Buna rağmen bir muhtıra verme cüretinde bulunuldu. Bütün o kalabalığın nasıl araçsallaştırıldığına bir göstergesiydi bu. Muhtırayı verenler Gezi davasında ismi anılan ve beraat verilenlerin aslında aktif olduğu küçük bir gruptu.

TENECERE-TAVA ÇALINDI

Gezi sürecinde beni öfkeyle dolduran şey; Türkiye'nin geleceğine hem de kendi geleceğime yönelik bir saldırıyla karşı karşıya olduğumuz algısıydı. Sadece Gezi'de değil her yerde gece sabaha kadar tencere tava çalmalar, Onuncu Yıl Marşı okumalar, başörtülülere saldırılar... Pek çok insan muhafazakar, dindar görüntüsü sebebiyle AK Parti'ye oy verdiği düşünülerek saldırıya uğradı. İnsanlara karşı her türlü saldırı gerçekleştirildi ve bunların hepsi nefret suçu aslında. Sayın Cumhurbaşkanı'na, ailesi için yazılan ağır küfürler, yapılan temsili mezarlar gibi kimsenin savunamayacağı, ilkel, vahşi, vandal, zekanın ve vicdanın olmadığı eylemler yapıldı.

Bu bir kalkışmaydı aslında. Ama buna o dönemde de bir kılıf geçirilmek istendi. Denildi ki, "Bu çocuklar özgür çocuklar, bu çocuklar bakın nasıl da kitapseverler? Polisin burnunun ucunda nasıl da kitap okuyorlar gördünüz mü?" Öyle kurgusal, öyle vıcık vıcık ki, öyle yapaylık vardı ki Gezi'de, ben oradaki hiçbir gerçekliğe inanmıyorum. Hiç kimse kusura bakmasın Gezi Parkı'ndan idrar ve içki kokusu yükseliyordu; hiç öyle özgürlük falan yükselmeyordu, pislik içindeydi.

Burada kaçırılmaması gereken şey şu; Türkiye'de o zaman da bugün de insanlar istediği şeye inanabilir, istediği şeyi giyebilir, istediği şeyi yer, içer ve protestosunu da yapar ama Türkiye bir hukuk devleti, her faaliyet yasal

BENCE GEZİ OLAYLARI, GEZİ'YE KATILANLARIN DA VİCDANINDA, AKLINDA TAMAMEN HÜKMÜNÜ GİYDİ. SONRAKİ YILLARDA GEZİ BENZERİ BİR EYLEM DÜZENLEMELER ÜZERE HAREKETE GEÇENLER OLDU AMA YAPAMADILAR. NEDEN? ÇÜNKÜ GEZİ'DE NELER OLDUĞUNU BİLİYORLARDI VE BUNU BİR DAHA TEKRAR ETMEK, PARÇASI OLMAK İSTEMEDİLER.

olmak kaydıyla gerçekleşebilir. Orada bu özgürlüklerin kullanıldığı eylemlerin nefret suçu dahil olmak üzere birçok suça evrildiği bir dönem yaşadık.

Bu saydıklarınızda ceza verilecek bir suç unsuru yok mu sizce?

Şimdi bu Gezi davasıyla ilgili iddianame, FETÖ'nün hala aktif olduğu bir dönemde hazırlanmış bir iddianame öyle değil mi? Ben şunu anlıyorum; savcının müebbet istediği ama mahkeme heyetinin beraat ettirdiği bir tuhaf durumla karşılaştık. Mesela Ergenekon davalarında da benzer bir şey oldu; en son gelinen noktada "Ergenekon diye bir örgüt yok" denildi. Şimdi peki biz bütün o geçmişte yaşadığımız şeyleri nasıl adlandıracağız? Bütün siyasi cinayetler, örtbas edilmeler, bütün o vesayet düzeninin icraatları, işleri, darbeler. Kim yaptı bunları? Nasıl bir yapılanmadı? Tespit edilememiş olması onun olmadığı anlamına gelmiyor. Gezi ile ilgili olarak adı geçen kişi Osman Kavala ve birkaç kişi daha beraat etti. Yeterli delil oluşturulamadı, bütün suç da bir kişinin üstüne, iki kişinin üstüne atılmadı aslında ve Gezi temize çekildi böylelikle.

Fakat bence Gezi, Gezi'ye katılanların da vicdanında, aklında tamamen hükümünü giydi. Çünkü Gezi'den sonra, Gezi'de aktif olduğumu düşündüğüm grupları takip etmeye başladım. Haziran Hareketi de bunlardan birisiydi, CHP İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu'nun da aktif olduğu bir hareket. 2013-2014 yazı, 2015 yazı, bahar yaklaşırken yeniden bir protesto eylemi düzenlemek, Gezi benzeri bir eylem düzenlemek üzere harekete geçtiler ama yapamadılar. Neden yapamadılar? Çünkü Gezi'de neler olduğunu biliyorlardı ve bunu bir daha tekrar etmek, bunun bir parçası olmak istemedi insanlar.

Gezi tekrar etmediyse aslında bu Gezi'de yaşananları görenlerin sağduyusu ile de ilgilidir. Örgütleri ve örgütlü yapıları dışarıda tutarak söylüyorum. Saf komşumuzun oğlu, arkadaşımızın kızı; bu insanlar bunu gördüler. Sokak hareketlerinin sonrasında Ukrayna'da ne olduğunu, Kırım'ın nasıl yutulduğunu, Arap Baharı'nın neye döndüğünü, Suriye'de olanları ve sokak hareketinden Türkiye'nin lehine bir şey çıkmayacağını gördüler.

Ben biraz Sayın Gül'ün de Sayın Davutoğlu'nun da hayal kırıklığının acısıyla hareket ettikleri zannını taşıyorum. Her ikisi de Erdoğan'ı geçerek iktidar olmak iddiası ve hevesi ile arenaya çıkıyorlar; ki çıktı birisi. Ama bunun olmayacağını aslında biliyorlar ve kendilerini en mümkün gördükleri yer belki ikinci, üçüncü blok oluşturabilme ihtimali.

BLOKTA YER KAPMA

Ahmet Davutoğlu ve Abdullah Gül'ün, Gezi olaylarını yapanlar lehine yorumlanabilecek açıklamaları oldu. Yeni siyasal pozisyonlarıyla mı alakalı bu?

Gezi'den sonra Ahmet Davutoğlu ile bir röportaj yapmıştım, *Star* gazetesinde yayımlandı. Konumuz Gezi'ydi. "Bunun spontane olmadığı, uluslararası boyutunun hiç de masum olmadığı" yönünde bir ifadesi vardı. O dönem dışişleri bakanı olarak, Gezi'nin dış bağlantıları konusunda kafası netleşmiş bir devlet adamı olarak konuştu. Bugünse kendi adına davadan çekildi.

Abdullah Gül'ün de o dönem mesajın alındığı, daha yumuşak bir müdahale gerekliliği ile ilgili birtakım ifadeleri vardı. Şimdi ikisinin de manidar bir şekilde Gezi'nin niteliğine ilişkin tutumlarından geri çekilmelerinin yine o siyasi koordinatlarla çok ilgili olduğunu düşünüyorum. Her ikisi de Erdoğan'ı geçerek iktidar olmak iddiası ve hevesi ile arenaya çıkıyorlar. Ama bunun olmayacağını aslında biliyorlar ve kendilerini en mümkün gördükleri

yer belki ikinci, üçüncü blok oluşturabilme ihtimali. Bu da olmazsa nihayetinde AK Parti-MHP blokunun karşısında, karşı blokta yer kapma çabası. İşte en son bir mitingde, ABD dostu muhalefetin fotoğrafını gördük.

Burada siyasetin ne için yapıldığı noktasını çok önemsiyorum. Yani siyaseti bir insan neden yapar? Siyaset aslında zahmetli bir iştir. Bir tarafıyla bir ömrü vakfetmeyi gerektiren bir iştir. Bir insan hakikaten bir iyilik üretmek istiyorsa toplumuna, milletine, insanına; bir fayda üretmek istiyorsa, bir davası varsa, bir derdi varsa ancak siyaset yapar diye düşünüyorum. Ama işte herkes de öyle düşünerek siyaset yapmıyor. Daha çok ikbal kaygısıyla siyaset yapan insanlar olduğunu görmek lazım.

Ben biraz Sayın Gül'ün de Sayın Davutoğlu'nun da hayal kırıklığının acısıyla hareket ettikleri zannını taşıyorum. Tabii ki vebal almak istemem. Her ikisi de bir siyasetçinin görebileceği en önemli mevkilerde bulundular, önemli hizmetleri oldu. Sayın Gül'ü düşündüğünüzde başbakanlık yaptı, dışişleri bakanlığı yaptı, cumhurbaşkanlığı yaptı. Ben Abdullah Gül için mesela, "NATO'nun Genel Sekreterliği'ne aday gösteririz, uluslararası arenada Türkiye adına hizmete devam eder" diye düşünüyordum. Davutoğlu için de geçerli bu. Dışişleri bakanlığı yaptı, başbakanlık yaptı. Bunlar az buz şeyler değil.

Şimdi bütün bu hatırayı ve hafızayı çöpe atmayı göze alarak neden içinden çıktığınız, bir parçası olduğunuz, altına imza attığınız siyasi partinin, davanın karşısındaki bir pozisyona geçersiniz ki? Kendinizi nasıl tanımlayacaksınız? AK Parti'yi yok sayarak siyaset yapamıyorlar şu anda. Kendilerini AK Parti'den ayırabilirler için AK Parti'nin zıddı olanı söylemek ve zıtlığında bir pozisyon almak gibi bir hataya düşüyorlar. Ne yazık ki ABD dostu

muhalefetin bir küçük parçası haline geliyorlar

İNSANI POLİTİKA

Suriyeli mülteciler konusunda Avrupa sessiz, Amerika sessiz, Rusya'nın umurunda değil. Türkiye Suriye meselesinde nasıl bir yol izlemeli?

Genelde Türkiye'nin Suriye politikasında bir zikzak çizdiği söylenir ama ben buna çok katılmıyorum. Türkiye'nin bütün dünya kamuoyuna "Suriye'de güvenli bölge oluşturalım" dediği tarih 2012'ydi. Bakın 2020'ye geldik hala İdlib konusu da dahil olmak üzere bir güvenli bölgeden bahsediyoruz. 4 milyon insan Türkiye'ye geldiye eğer, Haşdi Şabi'lerin, Hizbullah'ın, PKK/YPG'nin saldırısına maruz kalmayacakları bir güvenli alanın kendi ülkelerinde olmamasından dolayıdır bu. Can havliyle geldiler. Peki ne zaman mültecilerin en azından bir kısmı Suriye'ye dönebildi? Türkiye'nin Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı ve Barış Pınarı hareketlerini yapmasından sonra. Türkiye'nin tavrı net; insani politikaları aynı şekilde devam ettiriyor. İdlib'de nihayetinde az sayıda teröristin dışında 3 milyona yakın oraya sıkışmış insan var. Kadın, çocuk, sivil yani terör örgütleriyle ilgisi olmayan insanlar. Ama Rusya için oradakilerin hepsi terörist. Yani sivil vatandaşı teröristten ayırmak gibi bir derdi yok Rusya'nın ya da Amerika'nın; hiçbir zaman olmadı ama Türkiye'nin var.

Şu anda sınırda dağ taş insan dolmuş durumda. Her yer çadır, her yer bakıma ihtiyaç duyan insanlarla dolu. Türkiye oraya elini uzatıyor. Türkiye'nin yaptığı şey sahada gözlem noktalarını kurmak ve güçlendirmek. Sonuçta bu, Rusya ve İran'la varılan mutabakatın neticesinde yapılan bir hamle. Bunun korunması gerekiyor. Muhataplarına "Attığın imzanın arkasında dur" diyor Türkiye, müzakereleri bu şekilde

yürütüyor. Türkiye ayrıca "Eğer bana 3 milyon mülteci gelirse bu artık sadece benim sorunun olmaz" diyerek Avrupa'nın da sorumluluğuna dikkati çekmeye çalışıyor.

RUSYA ZORLUYOR

Rusya'nın son süreçteki tavrı süreci nasıl şekillendirir?

Rusya Türkiye'yi zorluyor. Parça parça bütün alanı Esed'e vermek gibi bir siyaseti vardı zaten; bombardımanla yaptı ama artık bu taşınamaz bir noktaya geldi. Çünkü askerlerimizin şehit olması da dahil olmak üzere sorumluluğu çok net, açık. Rusya'yla İdlib'de ne olacağı konusunu, Barış Pınarı Harekatı'nda Türkiye ile Amerika arasında ne olduğu üzerinden okuyorum. Çünkü orada da Amerika alanı boşaltmıyordu, çıkmıyordu. YPG ile Türkiye'yi karşı karşıya bırakmıyordu, araya giriyordu. Türkiye Amerika'ya hep diyordu ki "Aradan çekil, ben PKK ile mücadele ediyorum." Şimdi de Türkiye Rusya'ya "Aradan çekil" yani "Karşımdaki Esed ise onunla mücadele edeceğim, araya girme" diyor. Rusya çekilmiyor.

Öte yandan Rusya'nın bu operasyonu yapma gerekçesiyle Türkiye'nin bu operasyonu yapma gerekçesi aynı değil. Burada Türkiye için çok hayati bir şey var. Rusya ile karşı karşıya kalmayı da gerekirse göze alır. Birincisi Rusya'nın buna karar vermesi gerekiyor, ikincisi ise Avrupa'nın artık devreye girmesi gerekiyor. Çünkü Türkiye net olarak mülteci konusunda sınırını aşmış vaziyette ve toplumun bunu taşıyabilecek tahammülü kalmadı. Yeni bir 3 milyon Türkiye'ye geldiği anda, bu artık Avrupa'nın sorunu olur. O yüzden buna Almanya ve Fransa da karar verecek. Bu aynı zamanda ABD'nin de bir sorunu. ABD burada seçimini yapacak. Geri adım atmak zorunda kalacak olan, uzlaşma isteyecek olan Rusya olacak diye umut ediyorum. **■**

Şu anda sınırda dağ taş insan dolmuş durumda. Her yer çadır, her yer bakıma ihtiyaç duyan insanlarla dolu. Türkiye oraya elini uzatıyor. Türkiye'nin yaptığı şey sahada gözlem noktalarını kurmak ve güçlendirmek. Sonuçta bu, Rusya ve İran'la varılan mutabakatın neticesinde yapılan bir hamle. Bunun korunması gerekiyor.